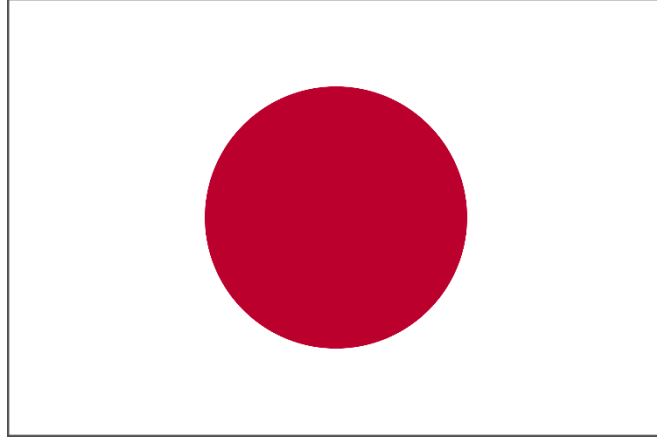

BANDIRMA TİCARET ODASI

JAPONYA ÜLKE RAPORU

2022

Taner HACIOĞLU
Dış İlişkiler, Sanayi ve Proje Sorumlusu

İçindekiler

1.1 Genel Ekonomik Görünüm.....	3
1.2 Coğrafi Konum.....	4
1.3 Siyasi ve İdari Yapı.....	4
1.4 Nüfus ve İstihdam.....	5
2. TİCARET	6
3.ÖNEMLİ SEKTÖRLER	9
3.1. Tarım ve Hayvancılık.....	9
2.2. Sanayi.....	9
2.3. Hizmetler.....	9
2.4. Madencilik.....	9
2.5 Enerji	10
4. JAPONYA – TÜRKİYE ARASINDAKİ TİCARET	11
5.DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	14
6. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	15
8.PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER	20
8.1. Şirket Kurulumu.....	20
8.1.4 Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması.....	22
8.1.5. Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri.....	23
9. DİĞER HUSUSLAR	25
9.1 Japonya ve Türkiye Arasındaki Mevcut Anlaşmalar	25

1. JAPONYA HAKKINDA GENEL BİLGİ

Devletin adı	Japonya
Başkenti	Tokyo
Yönetim biçimi	Parlamente monarşi
Resmi dili	Japonca
Devlet Başkanı	İmparator Naruhito
Başbakan	Yoshihide Suga
Yüzölçümü	377,899 km ²
Nüfus	125,59 milyon (Mayıs 2020)
Para Birimi - Parite	Japon Yeni-JPY (2020 ortalama USDJPY kuru 107,82)
Din	%70,4 Şintoizm, %69,8 Budizm, %1,5 Hristiyan
Etnik Yapı	%98,1 Japon, %0,5 Çinli, %0,4 Kore
Başlıca Şehirler	Tokyo (37 milyon) Osaka (19 milyon) Nagoya (9,5 milyon)

Tablo 1. Japonya Hakkında Genel Bilgi

1.1 Genel Ekonomik Görünüm

2021 yılında cari fiyatlara göre, 5 trilyon dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2022 yılında 5 trilyon dolar olması beklenmektedir. Japonya, cari fiyatlara göre, 2021 yılı itibarıyla 196 ülke arasında dünyanın 3. büyük ekonomisidir. 2021 yılında sabit fiyatlara göre %2,4 oranında artması beklenen GSYİH'nın, 2022 yılında %3,2 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Cari fiyatlara göre Japonya, 2021 yılında 40.704 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 26. sırada yer almaktadır.

Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2020 yılında %3 ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 98. sırada yer almaktadır. 2021 yılında % 3 oranında fazla vereceği tahmin edilen cari ödemeler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2022 yılında da % 3 oranında fazla vermesi beklenmektedir. 2021 yılında % 172 olacağı tahmin edilen devletin genel net borcunun GSYİH'ya oranının, 2022 yılında % 169 olması beklenmektedir.

2021 yılında 125 milyon kişi ile dünyada 11. sırada yer alan Japonya nüfusunun 2026 yılında 123 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Japonya, 2019 yılında 15 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 24. sıradadır. 2020 yılında 1 trilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahip Japonya, 97 ülke arasında 72. sıradadır. Ekonomik serbestlik endeksine göre Japonya, dünyada 178 ülke arasında 23. sıradadır. Küresel rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında Japonya 6. sıradadır.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	5135,9	5045,1	5103,11	5383,68	5735,34	5958,65	6161,84	6344,45
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)		-4,6	2,4	3,2	1,4	0,8	0,6	0,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	40,69	40,089	40,704	43,119	46,138	48,159	50,048	51,797
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,5		-0,2	0,5	0,7	0,8	1	1
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	3,4	3,3	3,5	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	150,8	167	171,5	169,2	168,3	168,4	168,7	169,4
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	25,8	25,6	25,5	25,3	24,9	24,9	24,8	24,8
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2,4	2,8	2,8	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3
Nüfus (milyon)	126,22	125,85	125,37	124,86	124,31	123,73	123,12	122,49

Tablo 2. Japonya / Temel Ekonomik Göstergeler

1.2 Coğrafi Konum

Japonya, Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuzeydoğusunda, Kore Yarımadasının doğusunda ve Rusya'nın Sibirya bölgesinin güneyinde yer almaktadır. Bir ada ülkesi olan Japonya dört ana ada ve Okinawa adasından oluşmaktadır. Dört ana ada kuzeyden güneye doğru şu şekilde sıralanmaktadır: Hokkaido, Honshu (en büyük ve kalabalık adadır.), Shikoku ve Kyushu.

Japonya'nın kuzeyi ve güneyi arasında iklim koşulları büyük farklılıklar göstermektedir. Güney kısımlar tropikal iklim koşulları kuzey kısımlar ise soğuk iklim koşulları göstermektedir. Japonya'nın en yüksek noktası; Japonya'nın sembollerinden biri olan 3.776 metre yüksekliğindeki Fuji Dağıdır. Japonya'nın %68,5'u dağlık ve ormanlık alanlardan oluşmakta olup tarıma elverişli kısım %12,5' tur. 29.751 km sahil şeridi vardır. Japonya dünyanın en fazla deprem olan ülkesidir.

1.3 Siyasi ve İdari Yapı

Japonya, temsili demokrasi ile yönetilmektedir. Japon Parlamentosu (Diet) devletin en üst organıdır. Parlamento iki kısımdan oluşmaktadır. Alt meclis ve üst meclis. Alt meclis temsilciler meclisi olup daha güçlüdür. Üst meclis ise konsüller meclisidir. Başbakanı meclis seçmektedir. Kabine Diet'e karşı sorumludur. İmparator devletin başı olmakla beraber sembolik bir fonksiyonu bulunmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonrası, 1945-1952 yılları arasında Japonya'yı müttefikler yönetmiştir. Japonya parlamenter sisteme 1952 yılında geçmiştir. Japonya'yı, İkinci Dünya Savaşı sonrası çok partili dönemde, 4 yıl ve 2 ay hariç, hep Liberal Demokrat Parti (LDP) yönetmiştir. LDP 1955 de kurulmuş olan ve muhafazakar bir partidir.

Japonya'nın modern dönemi 1868 yılında Tokugawa shogun döneminin son bulması ve İmparator Meiji tarafından beyliklerin birleştirilip ulusal sistemin kurulması ile başlamıştır. Japonya sanayileşme ve batılılaşmaya Meiji dönemi (1868-1912) ile başlamıştır. Japonya'da resmi olarak 47 il bulunmakta olup, her ilin bir valisi ve belediye başkanı bulunmaktadır.

1.4 Nüfus ve İstihdam

Japonya etnik olarak homojen bir yapıya sahiptir. Yerel orjin halk olarak Japon ırkı dışında sadece Hokkaido bölgesinde sayıları 25 bini bulan Ainu Halkı bulunmaktadır. En büyük etnik grup ise Çin ve Koreliler olup sayıları yaklaşık olarak sırasıyla 627 bin ve 500 bini bulmaktadır. Japonya'nın nüfusu 2008 yılında pik yaptıktan sonra (128 milyon) azalmaya başlamıştır. Doğum oranı 1,4 olup nüfusu korumak için gerekli olan 2,1 oranının bir hayli aşağısındadır.

Demografik yapı şu şekildedir:

0-14 yaş arası: 15,1 milyon kişi

15-64 yaş arası: 74,72 milyon kişi

65 yaş ve üzeri: 36,08 milyon kişi (%28,7)

Japonya 65 yaş üzeri nüfus oranında dünya birincisidir. Ortalama beklenen yaşam süresi 86 yıl olup, kadınlarda 87,32 erkeklerde 81,25 yıldır. Mayıs 2020 tarihine göre 125,590 milyon kişi olan nüfusun 61,28 milyonu erkek 64,62 milyonu ise kadındır.

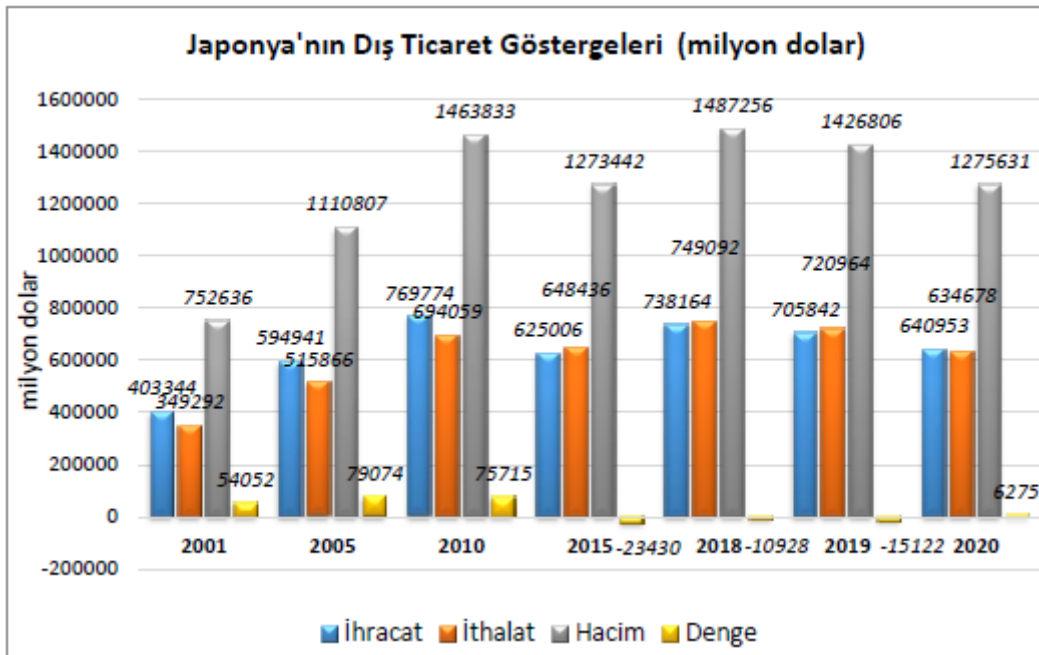
Japon ekonomisi tam istihdam düzeyindedir, yani işsizlik tarihi dip seviyelerinde olup %2,6 civarındadır. Japonya'da çalışan sayısı 66,28 milyon kişidir. Kendi veya aile işletmesi dışında ücretli çalışanların sayısı 59,23 milyondur. Çalışanların 2,11 milyonu tarımda 10,6 milyonu imalat sektöründe 4,59 milyonu inşaat sektöründe istihdam edilmektedir. Devlet memuru sayısı ise 2,39 milyondur. 2018 yılı verilerine göre tüm ülkede 7.314 sağlık tesisi bulunmaktadır. 327.210 doktor, 104.908 diş hekimi, 1.218.606 hemşire ve 304.479 yardımcı sağlık personeli bulunmaktadır. Japonya'nın kişi başına sağlık harcaması 339.900 JPY'dir.

2. TİCARET

Japon ekonomisinin tarihsel olarak ihracata yönelmiş yapısı vardır. Geleneksel olarak dış ticaret fazlası vermektedir. Enerji fiyatlarının artması nedeniyle 2015-2019 arası dış ticaret açığı verse de 2020 ve 2021 de tekrar dış ticaret fazlası vermeye başlamıştır. Son on yılda Japonya'nın toplam dış ticareti yaklaşık %70, ihracatı yaklaşık %59 artmıştır.

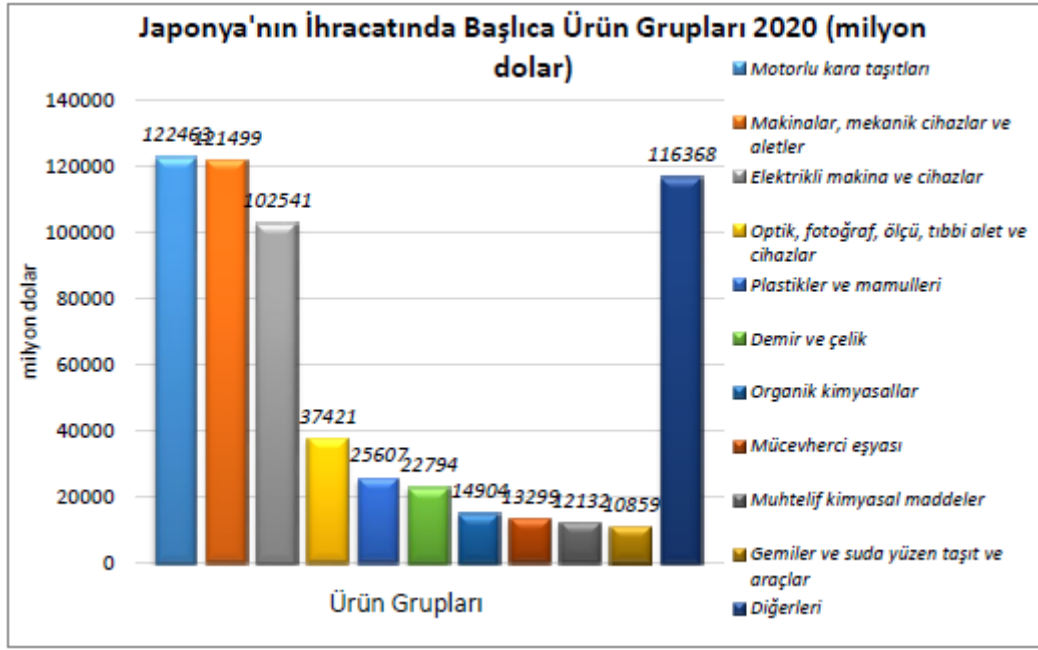
İhracatı, dolayısıyla dış ticaret dengesini ve de yatırımları etkileyen en önemli faktörlerden biri USD/JPY paritesidir. Genel olarak USD/JPY'nin 100'ün altında olması JPY'nin değerli, 120 üzerinde olması ise değersiz olduğunu göstermektedir. USD/JPY 2011 yılında 77'yi görerek JPY tarihi zirvesini yapmıştır. Bu çerçevede, Japonya'nın cari dengesi USD/JPY paritesinden önemli oranda etkilenmektedir.

Japonya genel olarak hammadde ve ara mal ithal edip mamul ürün ihraç eden bir ekonomidir. Gıda ve enerjide net ithalatçıdır. Gıda ithalatın yaklaşık %9'unu, enerji ise %23'ünü oluşturmaktadır. Bu bakımdan dünya enerji fiyatları cari denge için en önemli etkidir. Japonya'nın en büyük ticaret alanı Asya bölgesidir. 2018 yılı verilerine göre; ihracatının %55'ni ithalatının ise %47'sini Asya ülkeleri ile yapmaktadır. K. Amerika'nın ihracattaki payı %20 ithalattaki payı ise %12'dir. AB bölgesinin ise ihracattaki payı %12 ithalattaki payı %13 olmaktadır. Toplam ticarete Asya, K. Amerika ve AB'nin payları sırasıyla %51, %16 ve %12 dir. En büyük dış ticaret fazlasını ABD'ye dış ticaret açığını ise Çin'e karşı vermektedir.

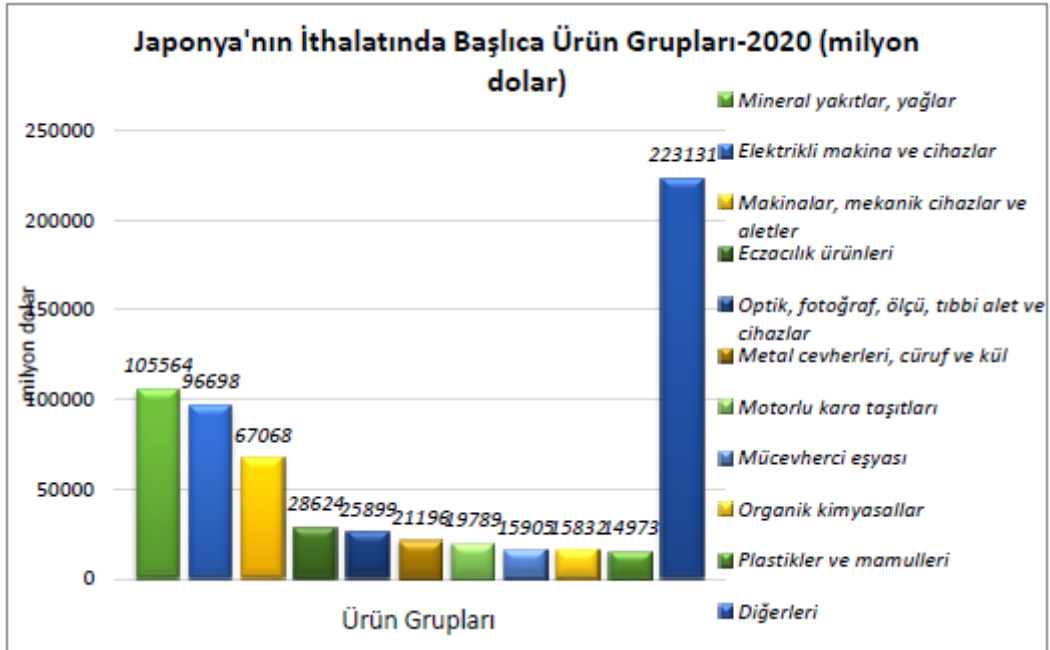
Şekil 1. Japonya'nın Dış Ticaret Göstergeleri (milyon dolar)

Ürün olarak; Japonya'nın en büyük ihraç ürünleri otomotiv ve yedek parçaları, yarı iletkenler ile demir-çelik ürünleridir. Otomotiv ve otomotiv yedek parçaları ihracatın %20'sini, yarı iletkenler %5'ini ve demir-çelik ürünleri ise %4'ünü oluşturmaktadır.

Şekil 2. Japonya'nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları

Japonya, önemli sektörlerden; tarım, enerji ve tekstilde net ithalatçıdır. Toplam ithalatın %9'u gıda, %23'ü mineral yakıttır. Tekstil tüketiminin de %90'nını ithal etmektedir.

Şekil 3. Japonya'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları

Japonya ihracatının %55 ini Asya bölgesine, %20'sini K. Amerika'ya, %12'sini de Avrupa'ya yapmaktadır. Ülke olarak ise Çin birinci ABD ikincidir.

Şekil 4. 2020 Yılı Japonya'nın Ülkelere Göre İhracatı (milyon dolar, % pay)

Japonya ithalatının %47 sini Asya, %12 sini K. Amerika ve %13 ünü AB bölgesinden yapmaktadır.

Şekil 5. 2020 Yılı Japonya'nın Ülkelere Göre İthalatı (milyon dolar, % pay)

3.ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Japonya halen dünyanın üçüncü büyük ekonomisi konumundadır. Ekonomik büyüme oranları OECD ülkeleri ortalamasına yakın seyretmektedir. Bununla birlikte, azalan ve hızla yaşlanan nüfus, azalan işgücü arzı, yüksek kamu borcu gibi zorluklar önemini korumaktadır. Dış ticaretin yaklaşık beşte birini Çin ile gerçekleştiren Japonya, özellikle ara malı tedariki bakımından anılan ülke ekonomisindeki gelişmelerden etkilenmeye devam etmektedir. Japon ekonomisinde hizmet sektörü %69'luk pay ile ağırlığını sürdürmektedir. İmalat sanayi %30, tarım sektörü ise %1 paya sahiptir.

3.1. Tarım ve Hayvancılık

Japonya'nın gıda tüketiminde kendine yeterlilik oranı yaklaşık %40'ın altında seyretmektedir. Tarım sektörü toplam ithalattan %10'undan fazla pay almaktadır. Ülke olarak önemli miktarda protein tüketilmektedir. Ülke yüzölçümünün yaklaşık %11,6'lık bölümü (4,45 milyon hektar) tarım arazilerine ayrılmıştır. Hokkaido adası 1,15 milyon hektar ile toplam tarım arazilerinin dörtte birini barındırmaktadır.

Ürün bazında ise çeltik 2,42 milyon hektar ile en çok ekili alana sahiptir. Çeltik dışında çay, yaş sebze ve meyve, deniz ürünleri, köklü bitkiler, kesme çiçekler, buğdaygiller ve hayvansal gıda ürünleri yaygın bir şekilde üretilmektedir.

2.2. Sanayi

Japonya dünyanın önde gelen motorlu taşıt ve elektronik ekipman üreticileri arasındadır. Makine, çelik ve demir dışı metaller, gemicilik, kimya, tekstil, işlenmiş gıda diğer önemli sektörler arasında yer almaktadır.

2.3. Hizmetler

Başlıca hizmet sektörleri toptan ve perakende satış, finansal hizmetler ve müteahhitlik hizmetleri olarak sıralanabilir. Bunun dışında eğitim, sağlık, eğlence, iletişim ve haberleşme hizmetleri de yüksek kalite ve teknoloji standartları ile ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

2.4. Madencilik

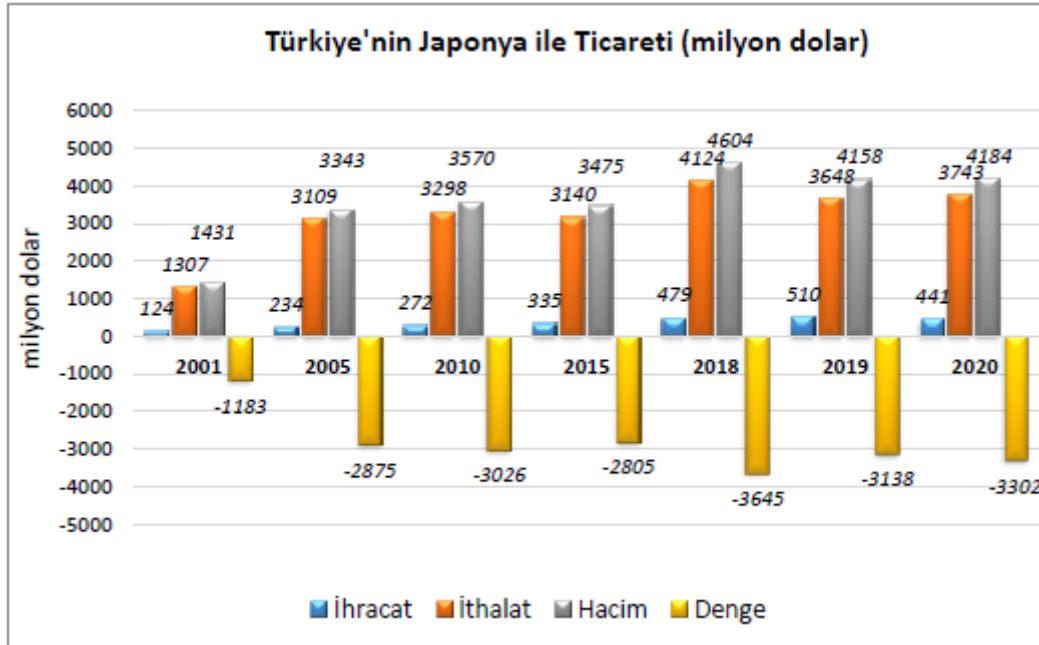
Ülkede önemli miktarda maden kaynağı bulunmamaktadır. Ülkedeki mevcut taş kömürü üretimi giderek azalmaktadır. İçinde bulunulan coğrafi koşullar nedeniyle ithal taş kömürü ülkede üretilen taş kömürüne kıyasla daha ucuza temin edilebilmektedir. Bu durum Japonya'yı maden hammaddeleri ve bilhassa nadir elementler bakımından ithalata bağımlı kılmaktadır.

2.5 Enerji

Hidrokarbon enerji kaynaklarının son derece sınırlı olmasına bağlı olarak Japonya dünyanın en büyük petrol, sıvılaştırılmış doğal gaz ve kömür ithalatçısı konumundadır. Bu kapsamda, Japonya'nın enerji politikası öncelikleri kaynak çeşitliliğinin artırılması, iklim değişikliği ile mücadele, elektrik ve gaz piyasası reformları ve yenilebilir enerji projeleri olarak sıralanabilir. Diğer taraftan, 2011 yılında yaşanan deprem felaketinden sonra 1970'lerdeki petrol krizlerinde olduğu gibi Japon h k meti enerji tasarrufu önlemlerine yatırım yapmıştır. 2010'ların sonuna doğru toplam enerji arzı ve sera gazı salınımları 1990'lar düzeyine gerilemiştir. Yine, 2011 sonrasında yenilebilir enerji kaynakları kurulumunda önemli artış görülmüştür.

4. JAPONYA – TÜRKİYE ARASINDAKİ TİCARET

Türkiye'nin yaklaşık 750 milyar dolarlık Japonya'nın ise 5 trilyon dolarlık ekonomik büyüklüğü göz önüne alındığında; iki ülke arasındaki ticaret hacminin çok düşük kaldığı görülmektedir. Diğer taraftan, son yirmi yılda ticaret hacmi sürekli artmaktadır. 2003 yılına kadar 2 milyar dolar düzeyinde kalan ticaret hacmi son yıllarda 4-4,5 milyar dolar düzeyine çıkmıştır. Son yıllarda Japonya'ya ihracatımız 450-500 milyon dolar arasında, Japonya'dan ithalatımız ise 3,5-4 milyar dolar civarında seyretmiştir. Dış ticaret dengesi bugüne kadar hep Japonya'nın lehine olmuştur. 2020 yılında Korona Krizi ile dünya ticaretinin küçülmesine rağmen iki ülke arasındaki ticaretin 150 milyon dolar artması dikkat çekmektedir. Bu gelişmenin önümüzdeki süreçte iki ülke arasındaki ticaret hacminin daha da artacağını işareti olabilir.

Şekil 2. Türkiye'nin Japonya ile Ticareti (milyon dolar)

Sıra	Ürün Kodu	Ürün	2018	2019	2020
1	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	45.704	76.337	69.041
2	1902	Makarnalar ve kuskus	37.976	38.173	46.192
3	8703	Otomobiller	7.191	2.131	16.372
4	806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	13.617	14.679	12.296
5	7202	Ferroalaşımlar	17.573	16.197	11.720
6	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	58.495	25.334	11.325
7	2009	Meyve ve sebze suları	6.227	7.349	9.936
8	804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	7.863	8.075	8.740
9	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	2.110	6.648	8.171
10	2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	6.271	9.579	7.878
11	2002	Domates (sirke/asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş)	9.749	9.178	7.796
12	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	13.487	8.181	7.438
13	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	5.754	6.247	6.224
14	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	7.722	7.893	5.996
15	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	2.691	3.732	5.085
DİĞER			236.954	270.343	214.802
TOPLAM İHRACAT			479.384	510.076	441.134

Tablo 8. Türkiye'nin Japonya'dan En Çok İhraç Ettiği Ürün Grupları

Sıra	Ürün Kodu	Ürün	2018	2019	2020
1	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	674.526	504.246	453.365
2	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	195.109	199.435	228.862
3	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	163.306	159.483	154.013
4	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik $\geq$ 600 mm)	38.404	79.370	152.366
5	8703	Otomobiller	163.050	215.973	151.080
6	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler	146.846	37575	114.850
7	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	190.531	115086	99.173
8	7225	Diğer alaşımlı çelikten yassı hadde mamulleri	57.643	88.014	78.728
9	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	38.709	35.956	72.836
10	8457	Metal işlemeye mahsus işleme merkezleri, tek istasyonlu tezgahlar ve çok istasyonlu transfer tezgahları	72.988	49.448	70.811
11	9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb ölçü cihazlar;	60.575	65.646	66.232
12	8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksamları	77.418	62.041	64.790
13	8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam, parçaları	65.368	61.295	64.131
14	8447	Örgü, dikiş, trikotaj ve gipe edilmiş iplik, tül, dantela, işleme, file imali, püskül vb için makina ve cihazlar	68.573	18.790	49.314
15	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	59.070	33.320	48.919
DİĞER			2.052.054	1.922.210	1.873.225
TOPLAM İTHALAT			4.124.170	3.647.888	3.742.695

Tablo 8. Türkiye'nin Japonya'dan En Çok İthal Ettiği Ürün Grupları

5.DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Japonya, dünyada en fazla net yurt dışı yatırım yapan, başka bir deyişle net sermaye ihraç eden ülkedir. Çok uluslu Japon şirketleri özellikle Asya ve ABD bölgesine gittikçe artan oranlarda yatırım yapmaktadırlar. 2018 yılı itibarıyla Japonya'nın yurt dışı yatırımları 1,5 trilyon dolardır. En fazla yatırım yapılan ülkeler sırasıyla; ABD (246 milyar \$), Çin (140 milyar \$), Singapur (92 milyar \$), Hollanda (84 milyar \$) ve İrlanda (78 milyar \$)'dır. Japonya'ya en fazla yatırım yapan ülkeler ise ABD, Fransa, Hollanda ve Singapur'dur.

Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere Japonya'nın yurtdışı yatırımları gittikçe artmakta olup, ilk defa 2019'da 226 milyar dolara kadar çıkmıştır. 2021'den sonra 200 milyar doları seviyesinin üzerinde olacağı tahmin edilmektedir. Japonya'nın yurt dışı yatırımlarından net geliri de yıllar içerisinde artmakta olup 2019 yılında 192 milyar dolara ulaşmıştır.

Milyon Dolar	2017	2018	2019
Japonya'ya Yapılan DYY	10.977	9.858	14.552
Japonya'nın Yaptığı DYY	164.683	143.161	226.648
Net DYY	153.706	-133.303	-212.096

Tablo 9. Japonya Ait Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

Milyon Dolar	2000	2010	2019
Japonya'ya Yapılan DY Stok	50.323	214.880	222.527
Japonya'nın Yaptığı Yurtdışı DY Stok	278.445	831.076	1.818.139

Tablo 9. Japonya Ait Doğrudan Yabancı Yatırım Stok İstatistikleri

6. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

6.1. İş Kültürü

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler:

Japonya pazarında Türk ürünleri için uygun bir pazar alanı olmasının yanı sıra, Japon firmalarının Türkiye'de yatırım yapma ve Türk şirketleri ile uygun işbirliği yapma konusunda ilgilerinde de önemli ölçüde olumlu gelişmeler meydana gelmektedir.

Ancak, Japon firmaları ile ticaret ve işbirliği hususunda harekete geçecek firmalarımızın, çok hazırlıklı olmaları, ne yapmak istediklerini iyi belirlemeleri, uzun vadeli düşünceleri, Japon firmalarının çok detaylı bilgiler isteyeceklerini bilerek kendi işleri ve şirketleri ile ilgili iyi bir altyapılarının olması ve uzun vadeli bir işbirliği yaklaşımı ile hareket etmeleri gerekmektedir.

İlgili birimlerle yapılan istişarelere bağlı olarak Japonlarla işe başlama sürecinin göreceli olarak biraz uzun sürebileceği akılda tutulmalıdır. Olumlu temas kurulan ya da ticarete başlanan firmalarla düzenli ve periyodik ilişkiler ve ziyaretlerin yapılması önem taşımaktadır. Karar verme süreci daha yavaş görülsede alınan kararlar hızlı bir şekilde uygulamaya geçirilmekte ve iş bağlantıları uzun vadeli kurgulanmaktadır.

Güven unsuru ön planda olmakla birlikte; ihraç malının fiyatı, standardı, Japon tüketicilerin beğenisine uygun tasarım ve kalitede üretilmiş olması, zamanında ve talep edilen miktarlarda teslimat önem taşımaktadır. Sözleşme koşullarına uygun olmayan ürünlere rastlanması halinde ticari bağlantılar olumsuz yönde etkilenebilmektedir.

Yine güven unsuruna bağlı olarak Japon ithalatçılar, yazışmalar yoluyla yapılan tekliflere genellikle ilgi göstermemektedir. Bu bakımdan yüz yüze ilişki kurulması, ülkeye gitmeden önce bazı temel kavramlara vakıf olunması, ürünlere ilişkin Japonca tanıtım materyali hazırlanması ile güvenilir ve Japonya'da saygın araçlar (acente, tercüman vb.) eşliğinde potansiyel alıcılarla temas kurulmasında fayda görülmektedir.

Uygun uluslararası fuarlara katılmak ve katılımda sürekliliği sağlamak önem taşımaktadır. Japon firmalar ve tüketiciler, alım kararı için ticarete konu malı görüp dokunmayı tercih etmektedir. Bu şekilde davranan, güven ve istikrara önem vererek, sabır gösteren ve sürekli tanıtım yapan firmalarımızın başarılı oldukları ve kalıcı ilişkiler tesis ettikleri gözlenmektedir.

İş adamları kartvizitliklerini genellikle yanlarında taşımakta ve ilk tanışmalarda kartvizit (meishi) değişimi yapılmaktadır. Kartvizitlerin bir yüzünün İngilizce diğer bir yüzünün ise Japonca bastırılması daha uygun görülmektedir. Japon iş adamları kartvizitlere önem vermekte ve alınan kartvizitin önce okunması, bir süre elde veya masa üstünde tutulması daha sonra kartvizitliğe kaldırılması yanlış anlaşılmalara önleyebilecektir.

Görüşme taleplerinin makul bir süre öncesinde iletilmesi, toplantı hazırlıkları için yeterli sürenin sağlanması bakımından önemlidir. Görüşme yerine geç kalmayacak şekilde mümkünse başlama saatinden beş-on dakika önce gelinmesi beklenmektedir. Toplantı sonunda uzlaşılan konular ve alınan kararlar var ise en kısa sürede yazılı olarak teyit edilmesi yararlı olacaktır. Sözleşme gibi resmi belgelerde ise imza yerine kişisel mühürler (inkan) daha yaygın olarak kullanılmaktadır.

Kullanılan Lisan:

Japonya'nın resmi dili Japoncadır. Japonca gramer kuralları Türkçeye yakın olmakla birlikte; yazım dili, hece sistemine göre belirlenen iki alfabe ile kanji adı verilen ve günlük hayatta iki bin civarında kullanılan Çin karakterlerinden oluşmakta ve bu açıdan farklılık göstermektedir. İş adamlarının Japonca yapılan iş görüşmelerinde genellikle daha rahat hissettikleri gözlenmektedir. Japonca dışında iş çevrelerinde yaygın yabancı dil olarak İngilizce kullanılmaktadır. Beraber çalışılan Japon acente veya temsilci olmaması halinde görüşmelerde Japonca-Türkçe veya Japonca-İngilizce tercüman bulundurulması faydalı olacaktır.

Şehir merkezlerinde yol işaretleri ve tabelalarda Latin alfabesine sıkça yer verilmekte, temel ihtiyaçlara erişim için İngilizce yeterli olmaktadır. Bununla birlikte, şehir merkezi dışına çıkıldığında veya kırsal kesimde özellikle restoran tabela ve menülerinde halen sadece Japonca kullanılmaktadır.

Ulaşım:

Ülkeye yolcu ulaşımı esas olarak havayolu ile sağlanmaktadır. Ülkenin başlıca havalimanları Tokyo'daki Haneda ve Narita, Osaka'daki Kansai ve Itami, Nagoya'daki Chubu Centrair'dir. Ülkede toplam 82 havalimanı bulunmaktadır. Japonya'da başlıca Yokohama, Tokyo, Nagoya, Osaka, Kobe ve Kitakyushu (Moji) olmak üzere 150 civarında liman işletmesi bulunmaktadır. Çin ve Güney Kore'den denizyolu ile ulaşım hatları da mevcuttur.

İstanbul ile Tokyo (Narita) arasında haftanın her günü THY ve ANA ortak uçuş gerçekleştirmektedir. Uçuş süresi yaklaşık on iki saattir. Narita havalimanından şehir merkezine ulaşım otobüs, tren veya taksi ile sağlanabilmektedir. Ayrıntılı bilgiye <https://www.narita-airport.jp/en/> sayfasından ulaşılabilir. Ülkemizden ayrıca Doha, Dubai, Moskova, Seul, Singapur, Bangkok ve birçok Avrupa şehri üzerinden aktarmalı Japonya uçuşları bulunmaktadır.

Ülke içi ulaşımında demiryollarının önemli bir ağırlığı bulunmaktadır. Şehirlerarası ulaşımında en hızlı ve güvenli ulaşım aracı yaklaşık 2,8 bin km'lik bir hatla hizmet sunan Shinkansen hızlı trenleridir. Karayollarında trafik İngiltere'de olduğu gibi sol şeritten akmaktadır. Ülkenin büyük şehirleri ayrıca ekspres yollar ile birbirine bağlanmıştır. Geniş bir karayolu ağı bulunmasına rağmen şehirlerarası yollarda hız sınırının 50 km/h olması sebebiyle iş seyahatlerinde çok tercih edilmemektedir.

Büyük şehirlerde banliyö hatları ve kapsamlı metro ağları faaliyet göstermektedir. Belediye otobüsleri de şehir içi ulaşımında yaygınca kullanılmaktadır. Hemen hemen bütün ülkede taksi hizmetine erişmek mümkündür. Belirli bir mesafeye kadar sabit ücret alınmakta,

sonrasında mesafe ve süreye göre ücretler artmaktadır. Şehir merkezleri ile havalimanları arasında önceden belirlenmiş sabit bir tarife uygulanmaktadır. Altı kişiye kadar olan ulaşım ihtiyacı taksi ile karşılanabilir.

Konaklama:

Tüm ülkede yaygın bir otel ağı bulunmaktadır. Tokyo ve Osaka gibi büyük şehir merkezlerinde üst segmente hitap eden uluslararası zincir otel ve konvansiyon merkezleri, orta segmente hitap eden yerli otel zincirleri ve iş otelleri, düşük bütçeli konaklama için pansiyon ve kapsül oteller bulunmaktadır. Yabancıların otel kaydı esnasında pasaportlarını ibraz etmeleri gerekmektedir. Ülkeye seyahat öncesinde faydalı bilgiler <https://www.japan.travel/en/> sitesinden edinilebilir.

Haberleşme:

Japonya uluslararası ülke telefon kodu +81'dir. Ülkede üç büyük telekomünikasyon şirketi hızlı bir 4G mobil iletişim hizmeti sunmaktadır. 2020 yılı itibarıyla 5G teknolojisi kullanılmaya başlanacaktır. Havalimanları, ana tren istasyonları, alış-veriş merkezleri, ana bulvarlar ve yemek işletmelerinde ücretsiz kablosuz ağ hizmetine erişmek mümkündür. Büyük şehir merkezlerinde kablosuz internet hizmeti sunulan ankesörlü telefon kulüpleri ve otobüs durakları da mevcuttur. Havalimanları ve elektronik mağaza zincirlerinde Data Sim Kartları bulunabilmektedir. Hem internet erişimi hem de telefon hattı olan Sim Kartlar sadece Narita Havalimanında satılmaktadır.

Yerel Ölçü Birimleri:

Ülkede 1951 yılında metrik sisteme geçilmiş olmakla birlikte alan hesabında tatami veya jyo (1,6 m²) ile tsubo (3,3 m²) gibi geleneksel ölçü birimlerine de rastlanmaktadır.

6.2. Para Kullanımı

Japonya'nın resmi para birimi Yen'dir. Para birimi kodu olarak "JPY", faturalarda Japon Yeni işareti olarak "¥" kullanılmaktadır. Japonya'da başta büyük şehirler olmak üzere kredi kartları yaygın biçimde kullanılmaktadır. Debit kart kullanımı ise çok yaygın değildir. Akıllı telefon uygulamaları ve toplu taşıma kartları gibi elektronik para kullanımı yaygınlaşmaktadır.

7. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

7.1. Dış Ticaret Mevzuatı

1955 yılından bu yana GATT ve 1995 yılından bu yana DTÖ üyesi olan Japonya'nın dış ticaret politikası serbest ticaretin kurallar temelinde geliştirilmesi, kamu-özel sektör iş birliği ile Japon őirketlerin yurtdıő faaliyetlerinin desteklenmesi, doğal kaynaklara eriőimin temini ve yatırımların teşviki üzerine tesis edilmektedir. Dünyanın üçüncü büyük ekonomisi olarak Japonya söz konusu diplomasiyi G7, G20, APEC ve DTÖ gibi platformlar nezdinde aktif bir şekilde yürütmektedir. Ayrıca, gerek bölgesel gerekse ikili ticaret anlaşması müzakerelerine önem atfedilmekte ve CPTPP, Avrupa Birliği, A.B.D. gibi önde gelen ekonomilerle ticaret anlaşmaları imzalanmış bulunmaktadır.

Japonya, ayrıca, Ticaret ve Kalkınma konusunda öncü rol üstlenmekte ve Aid for Trade (AfT), Genelleőtirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) gibi DTÖ programları, TICAD gibi bölgesel girişimler ile kalkınma destekleri (ODA) aracılığıyla ticaret sisteminin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır.

7.2. İthalat Rejimi

Japonya ithalat rejimi dış ticaret politikası öncelikleri ile DTÖ hak ve yükümlölükleri çerçevesinde belirlenmektedir. İthalat rejiminde ithalat süreci, sağlık ve güvenlik denetimleri, menőe kuralları, malların sınıflandırılması ile yetkilendirilmiş ekonomik yükümlü programı gibi alanlar düzenlenmektedir.

Japonya'ya ithal edilen malların öncelikle ilgili gümrüklü alanın bağlı bulunduğu gümrük idaresine beyan edilmesi gerekmektedir. İthalat beyanı ithalatçı veya aracı yetkili bir gümrük komisyoncusu tarafından yapılabilmektedir. Gerekli kontroller gerçekteőirilip ilgili vergiler (gümrük vergisi ve KDV) ödendikten sonra ithalat izni verilmektedir. İthalat izni alan mallar ülke içinde dağıtıma hazır hale gelmektedir.

Diğer taraftan, malların mahiyetine göre Gümrük Kanunu dışındaki yasa ve yönetmelikler uyarınca ilave izin veya onaylara ihtiyaç duyulabilmekte ve gümrük idaresinden izin alınmadan önce ilgili başvuru belgelerinin sunulması gerekmektedir. İlave denetimler döviz, yasaklı mallar, gıda ürünleri ve evcil hayvanlar için sağlık ve bitki sağlığı önlemleri, kimyasallar, ilaç ve tıbbi cihazlar ile gübre alanlarına yoğunlaőmaktadır. İthal malların tabii olduğu ilave kontroller Gümrük Tarife Cetvelinde belirtilmektedir.

İthalatı yasaklanmış başlıca mallar uyuőturucu maddeler, ateőli silahlar ve patlayıcılar, bio-terör unsurları, sahte para, fikri mülkiyet haklarını ihlal eden mallar ile kamu güvenliği ve genel ahlaka zarar veren basılı veya görsel yayınlar olarak sıralanabilir.

7.3. İhracat Rejimi

Japonya’da ihracat yapacak olan firma veya kişinin, ürünün niteliği, miktar, değer, fiyat ve gerekli belgeler ile ilgili olarak Gümrükler Genel Müdürlüğü’ne beyanda bulunması gerekmekte olup; söz konusu kontrol tamamlandıktan sonra ihracat izni alınabilmektedir.

Diğer taraftan, dış ticaretin uygun bir şekilde gelişmesini sağlamak ve Japonya ile uluslararası toplumda barışı ve güvenliği sağlamak amacıyla gereken asgari düzeyde Güvenlik İhracat Kontrolleri uygulanmaktadır. Bunların dışında, tamir için yurtdışına gönderilen mallar ile geçici olarak ihraç edilen mallarda vergi indirimi veya vergi muafiyeti uygulanabilmekte, motorlu taşıt ihracatı ise beyana tabi tutulmaktadır.

7.4. Gümrük Vergileri ve Diğer Vergiler

İthalat rejimi çerçevesinde DTÖ üye ülkeleri, üye olmayan ülkeler ve ikili ticari anlaşmalara bağlı olarak farklı oranlar belirlenmektedir. Japonya DTÖ taahhütleri kapsamında mal gruplarının tamamına yakınında gümrük vergileri için nihai hadler belirlemiştir. Nihai vergi hadleri ortalaması tarım ürünlerinde %19.3, tarım dışı ürünlerde %2,5 düzeyindedir. Gümrük Tarife Cetveli; Genel oran, Geçici oran, MFN oranı, GTS oranı, EAGÜ oranı ile ticaret anlaşmaları temelinde uygulanan tercihli ticaret oranları olarak farklı kategorilere ayrılmaktadır. Yolcu beraberinde getirilen eşya ile ithal bedelli 200 bin JPY ve altındaki paketler için sadeleştirilmiş oranlar uygulanmaktadır.

Ülkede uygulanmakta olan başlıca doğrudan vergiler:

- Kişisel Gelir Vergisi
- Stopaj Vergisi
- Kurumlar Vergisi
- Veraset Vergisi

Ülkede uygulanmakta olan başlıca dolaylı vergiler:

- Tüketim Vergisi (KDV)
- Alkol ve Sigara Vergileri
- Akaryakıt Vergileri
- Damga Vergisi

Ülkede standart mal ve hizmet alımlarında Katma Değer Vergisi (KDV) oranı %10’dur. Gıda ürünleri ile gazete ve dergide %8 oranında indirilmiş KDV oranı söz konusudur. Kurumlar vergisi KOBİ’ler için %15 veya %23,4 olarak belirlenmekte, diğer şirketler ise sermaye oranına göre değişen vergi oranlarına tabidir.

8.PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

8.1. Şirket Kurulumu

Japonya, Dünya Bankası Doing Business 2019 raporuna göre 190 ülke arasında 39. sırada yer almıştır. Diğer gelişmiş ekonomilere kıyasla alanlar kolaylaştırılmaya açık bazı alanlar işletme açma kolaylığı (93. sırada), kredi alma kolaylığı (85. sırada) ve vergi ödeme sistemi (97. sırada) olmuştur.

8.1.1. Şirket Türleri

Türkiye ve diğer üçüncü ülkelerde yerleşik bir şirket irtibat ofisi açmak, şube açmak, Japon kanunlarına göre bir yan şirket (subsidiary) kurmak veya ortaklık kurmak suretiyle Japonya'da faaliyet gösterebilecektir.

İrtibat Ofisi/Temsilcilik Açmak:

İrtibat ofisinin kurulmasında özellikle istenen bir işlem yoktur. Piyasa araştırması, mal alımı, reklam ve tanıtım faaliyetleri veya ön görüşmeler için kullanılabilir. Faaliyet yetkisi merkez ofiste olduğundan kayıt işlemi veya noter onayı gerekmemektedir. Ancak, irtibat ofisi herhangi bir mal satışı, banka hesabı açılması veya ofis kiralanması gibi sözleşme imza yetkisine sahip değildir.

Şube Açmak:

Şubeler ofis yerinin belirlenmesi, şube temsilcisinin atanması ve merkez ofisle ilgili gerekli belgelerin Adalet Bakanlığı Hukuki İşler Bürosuna (MOJ-Legal Affairs Bureau) kaydının yaptırılmasının ardından faaliyetlerine başlayabilir. Noter onayı gerekmemektedir. Faaliyet yetkisi şube temsilcisinde olduğundan mal satışı, sözleşme imzalanması gibi tüm ticari faaliyetleri Japon şirketleri ile aynı şartlar altında yürütülebilecektir. Ancak, genel olarak şubelerin borç ve alacaklarından merkez ofis sorumludur.

Yan Şirket veya Ortaklık Kurmak:

Türkiye'de yerleşik şirkete bağlı bir yan şirket tesis edilmesi veya ortaklık kurulması suretiyle de Japonya'da ticari faaliyetlerde bulunulabilecektir. Merkez ofis yan şirketin borç ve alacaklarından iştirak payı kadarı ile sınırlı bir şekilde sorumludur. Yabancı şirketler bir Japon şirketi veya yatırım şirketi ile ortaklık kurmak veya Japon şirketlerine hissedar olmak şeklinde Japonya'ya yatırım yaparak da faaliyet gösterebilirler.

8.1.2. Yeni bir Şirket Kurulması

Japonya'da yeni bir iş kurmak iki şekilde mümkün bulunmaktadır:

Şahıs Şirketi (Kojin Jigyo): Herhangi ön kayıt ve izin gerekmeksizin kurulabilmektedir. Ancak, işe başladıktan iki içinde vergi dairesine bildirimde bulunulması ve her yıl Şubat-Mart ayları içinde vergi beyannamesi verilmesi gerekmektedir.

Sermaye Şirketi (Hojin): Başlıca şirket türleri şunlardır:

- Genel Ortaklık Şirketi (Gomei-Kaisha)
- Limited Ortaklık Şirketi (Goshi-Kaisha)
- Sınırlı Sorumlu Şirketi (Godo-Kaisha)
- Sermaye (Anonim) Şirketi (Kabushiki-Kaisha)

2006 yılında yürürlüğe giren yasaya göre Anonim Şirket (kabushiki kaisha) kurulması kolaylaştırılmış olup, bir yönetici ve 1 JPY sermaye ile kurulması mümkün hale getirilmiştir. Anonim Şirket statüsünde Japonya'da tüm ticari faaliyetlerin yapılması, dışardan yönetim kurulu üyelerinin alınması mümkün olacaktır. Noter onayı ve kayıt işlemi gerekmektedir. Kurulum aşamasında kurucu ve yönetim kurulu üyelerinin mühür tescil belgesi veya imza beyannamesine ihtiyaç duyulmaktadır.

8.1.3. Şirket Kurma Prosedürü

Türk vatandaşlarının Japonya'da en çok faaliyet gösterdikleri alanlarda şirket açmak için gerekli sertifikalar ve ruhsatlar aşağıda yer almaktadır.

İnşaat şirketi için:

Başvuru mercii: Ulaştırma Bakanlığı, Belediye

Gerekli belgeler:

- İşletme yöneticisi sertifikası (**Keiei gyomu Kanri sekininsha**)
- Özel mühendisi sertifikası (**Sennin Gijutsusha**)
- Belediye Başkanı Ruhsatı / Ulaştırma Bakanı ruhsatı (**Chiji Kyoka / Daijin Kyoka**)
- Genel inşaat ruhsatı, Özel inşaat ruhsatı (**İppan /Tokutei Kensetsugyo Kyoka**)

Yapılacak proje boyuta göre sermaye şartları değişmektedir.

Yemek Hizmetleri için:

Başvuru mercii; İtfaiye Ofisi, Emniyet Müdürlüğü, Sağlık Merkezi

- Gıda hijyen sorumlusu sertifikası (**Shokuhin Eisei Sekininsha**)
- Yangından koruma yetkilisi sertifikası (**Bouka Kanrisha**)
- Gıda satış izni (**Shokuhin Eigyo Kyoka**)
- Gece saatte alkol satış bildirim belgesi (**Shinyaniokeru Sakerui Teikyou Eigyo Kaishi Todokedesho**)

İtfaiye Merkezine, restoranın kapasitesi ve tesisi hakkında yangından korunma önlemleri ile ilgili belgelerin iletilmesi gerekmektedir.

Perakende Mağazacılık Hizmetleri için:

Perakende mağazası açmak için alınması gereken ruhsat yoktur. Şahıs şirketi olarak işe başlanacaksa, Vergi Dairesine “İşe başlama Bildirim Belgesi” (**Kaigyo Todoke**) ve “Vergi Beyannamesi Başvuru Formu” (**Aoiro Shinkoku Shonin Shinseisho**) iletilmelidir. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi ve açıklamalara https://www.jetro.go.jp/en/invest/setting_up.html bağlantısından ulaşılabilmektedir.

8.1.4 Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Japonya'da diplomatik vize, resmi görevli vizesi, çalışma vizesi, genel vize, kısa süreli konaklama vizesi, transit vize ve özel vize olmak üzere yedi tip vize uygulanmaktadır.

Diplomatik, Hizmet, Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport hamilleri Japonya'ya yapacakları kısa süreli konaklama amaçlı seyahatlerinde 90 gün süreyle vizeden muaftır. Ancak, geçmişte Japonya'dan sınır dışı edilen, Japonya'ya girmesine müsaade edilmeyen veya Japonya'ya girişlere ilişkin kanunlarda belirtilen hususlara uymadığı belirlenen kişiler açısından yukarıda bahsedilen vize muafiyeti geçerli değildir.

Kısa süreli konaklama amacı dışındaki kalışlar için vize uygulaması söz konusudur. Vize başvuruları Japonya'nın Ankara Büyükelçiliği Konsolosluk Birimine veya İstanbul Başkonsolosluğuna yapılmaktadır. Vize başvurusu neticesine dönük nihai karar Japonya'daki ilgili bakanlıkların değerlendirme sürecine tabidir. Oturma izin türleri çalışma alanına bağlı olarak değişmektedir. Genel olarak oturma izin süreleri en az 3 ay en çok 5 yıl olarak belirlenmektedir.

Öte yandan COVID-19 pandemisi nedeniyle 13.08.2020 Japonya Dışişleri Bakanlığı, Japonya Adalet Bakanlığı ve Japonya'nın ülkemizdeki temsilcilikleri tarafından 30 Eylül 2020 tarihinde yapılan duyurularla Türk vatandaşlarına yönelik “özel meşruhatlı vize” uygulamasına yeniden başlandığı bildirilmiştir. Bu uygulama öncesinde COVID-19 pandemisi nedeniyle Türk vatandaşlarının Japonya'ya ilk defa seyahati mümkün olamamaktaydı. Anılan vize uygulaması ile sınırlı sayıda vatandaşımızın “belirli amaçlarla” Japonya'ya ilk defa seyahati mümkün hale gelmiştir.

Japonya'nın Ankara Büyükelçiliği Konsolosluk Birimi ve İstanbul Başkonsolosluğu iletişim bilgileri ile vize başvuruları hakkında ayrıntılı açıklamalara aşağıdaki bağlantılarından erişmek mümkündür.

https://www.tr.emb-japan.go.jp/itpr_tr/00_000118.html

https://www.istanbul.tr.emb-japan.go.jp/itpr_ja/Konsolosluk_Isleri.html

Vize çeşitlerine ilişkin ayrıntılı bilgi için:

https://www.mofa.go.jp/j_info/visit/visa/index.html

8.1.5. Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Japon Hükümeti tarafından 2020 yılı için belirlenen resmi tatil günleri şöyledir:

1 Ocak	Yeni Yıl Tatili
13 Ocak	Olgunlaşma Günü
11 Şubat	Ulusal Kuruluş Günü
23-24 Şubat	İmparatorun Doğum Günü
20 Mart	İlkbahar Günü
29 Nisan	Showa Günü
3-6 Mayıs	Golden Week
23 Temmuz	Denizcilik Günü
24 Temmuz	Sağlık ve Spor Günü
10 Ağustos	Dağ Günü
21 Eylül	Yaşlılara Saygı Günü
22 Eylül	Sonbahar Günü
3 Kasım	Kültür Günü
23 Kasım	Emek Şükran Günü

Japonya’da çalışma süreleri günlük 8 saat ve haftalık 40 saat olarak belirlenmiştir. Bazı işletmeler haftada 44 saate kadar işçi çalıştırabilmektedir. Fazla mesai yapılması halinde saat ücretleri %25 ila %60 arasında artırılmış oranda ödenmektedir. Yıllık izin süreleri 10 ila 20 gün arasında değişmektedir. Yöneticiler için istisnai kurallar belirlenebilmektedir.

Genel olarak kamu kurumları 09:00-18:00 arasında, özel sektör firmaları ise 08:00-17:00 arasında mesai yapmaktadır. İşletme türlerine göre genel çalışma saatleri şöyledir: Bankalar (ATM’ler ile birlikte) 09:00-15:00, Postaneler 09:00-17:00, Alış-veriş Merkezleri 10:00-20:00, Mağazalar 10:00-20:00, Müzeler 10:00-17:00, Eczaneler (drug stores) 08:30-22:00, Küçük Marketler (konbini) 00:00-24:00. Şehir merkezinde gece 12’ye kadar açık banka ATM’leri bulunabilmekte, ayrıca küçük marketlerde (konbini) ATM köşeleri yer almaktadır. Postaneler hafta sonu ve resmi tatillerde kapalı olmakla beraber şehir merkezlerinde nöbetçi şubeler açık bulundurulmaktadır.

Yılbaşı haftası, Golden Week ve Ağustos ayı ortalarına denk gelen Bon Festivali dönemlerinde seyahatlerin daha yoğun olarak gerçekleşmesi nedeniyle ulaşım ve konaklama rezervasyonlarının mümkün mertebe önceden yapılmasında fayda görülmektedir.

Yerel Saat

Japan Standard Time (JST) saat dilimi GMT+9 (veya UCT+9) olarak ayarlanmıştır. Yıl boyunca aynı kalmaktadır. JST ÷lkemiz saat diliminden ileride olup aradaki fark 6 saattir. Çin'de GMT+8, Güney Kore'de GMT+9 saat dilimleri kullanılmaktadır.

9. DİĞER HUSUSLAR

9.1 Japonya ve Türkiye Arasındaki Mevcut Anlaşmalar

Türkiye ile Japonya Arasında Ticaret ve Tediye Anlaşmaları : 08.02.1955

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma : 12.02.1992

Türkiye Cumhuriyeti İle Japonya Arasında Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması : 08.03.1993

Türkiye-Japonya Ekonomik İşbirliği Mutabakat Metni : 21.07.2012

KAYNAKLAR

- 1) T.C. Ticaret Bakanlığı Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü, Japonya Ülke Profili, 2020.
- 2) T.C. Ticaret Bakanlığı Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü, Japonya Pazar Bilgileri, 2020.
- 3) Trademap Database, (www.trademap.org) Aralık 2021